TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. sausio 26 d.*

„Apeliacinis skundas — Karteliai — Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos vonios kambario įrangos rinkos — Pardavimo kainų koordinavimas ir keitimasis neskelbtina komercine informacija — 2006 m. baudų dydžio apskaičiavimo gairės — Vienodo požiūrio principas — Neribotos jurisdikcijos įgyvendinimas“

Byloje C-638/13 P

dėl 2013 m. lapkričio 27 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Roca SARL, įsteigta *Saint-Ouen-l'Aumône* (Prancūzija), atstovaujama advokatės P. Vidal Martínez,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai F. Castilla Contreras bei F. Castillo de la Torre ir F. Jimeno Fernández, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro pirmosios kolegijos pirmininko pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, teisėjai M. Berger, E. Levits, S. Rodin (pranešėjas) ir F. Biltgen,

generalinis advokatas M. Wathelet,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 10 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

* * Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *Roca SARL* prašo panaikinti 2013 m. rugsėjo 16 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Roca / Komisija* (T-412/10, toliau – skundžiamas sprendimas, EU:T:2013:444), kuriuo šis teismas iš dalies panaikino 2010 m. birželio 23 d. Komisijos sprendimą C(2010) 4185 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla COMP/39092 – Vonios kambario įranga) (toliau – ginčijamas sprendimas) tiek, kiek Europos Komisija nustatė apeliantei skirtos baudos dydį neatsižvelgdama į jos bendradarbiavimą, sumažino jai skirtos baudos dydį iki 6 298 000 EUR ir atmetė likusią ieškinio dalį.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 1/2003

2 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 23 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta:

„2. Komisija savo sprendimu gali skirti baudas įmonėms ar įmonių asociacijoms, jei jos tyčia ar dėl neatsargumo:

a) pažeidžia [SESV 101] ar [102] straipsnio nuostatas <…>

<…>

Vienai įmonei ar įmonių asociacijai – pažeidimo dalyvei skiriama bauda negali viršyti 10 % jos bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais.

<…>

3. Nustatant baudos dydį atsižvelgiama į pažeidimo sunkumą ir trukmę.“

3 Šio reglamento 31 straipsnyje nustatyta:

„Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą.“

2006 m. gairės

4 Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių (OL C 210, 2006, p. 2, toliau – 2006 m. gairės) 2 punkte dėl baudų nustatymo nurodyta, kad „Komisija turi atsižvelgti į pažeidimo sunkumą ir trukmę“ ir kad „paskirta bauda negali viršyti [Reglamento Nr. 1/2003] 23 straipsnio 2 dalies 2 ir 3 pastraipose nustatytų ribų“.

5 Gairių 13 punkte numatyta:

„Siekdama nustatyti bazinį skirtinos baudos dydį, Komisija remsis tiesiogiai ar netiesiogiai su pažeidimu susijusių įmonės prekių ar paslaugų pardavimo verte atitinkamame geografiniame [Europos ekonominės erdvės (EEE)] teritorijos sektoriuje. Paprastai Komisija remsis pilnų paskutinių įmonės dalyvavimo pažeidime [darant pažeidimą] metų pardavimo rezultatais. <…>“

6 Šių gairių 20 punkte nustatyta:

„Pažeidimo sunkumas bus nustatomas atskirai kiekvienu konkrečiu pažeidimo atveju, atsižvelgiant į visas su juo susijusias aplinkybes.“

7 Tų pačių gairių 21 punkte nustatyta:

„Paprastai nustatyta pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama, sieks daugiausiai 30 %.“

8 2006 m. gairių 22 punkte nustatyta:

„Siekdama nustatyti, ar pardavimo vertės dalis, į kurią turi būti atsižvelgiama tam tikru atveju, turėtų būti mažesnė ar didesnė, Komisija atsižvelgs į keletą veiksnių, pavyzdžiui, pažeidimo pobūdį, visų susijusių šalių bendrą rinkos dalį, pažeidimo geografinį plotą, pažeidimo įgyvendinimą (arba neįgyvendinimą).“

9 Šių gairių 23 punkte nustatyta:

„Horizontalūs kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimai <…>, kurie paprastai būna slapti, dėl savo pobūdžio laikomi vienu iš didžiausių konkurencijos apribojimų. Laikantis konkurencijos politikos, už juos turėtų būti griežtai baudžiama. Taigi pardavimo vertės dalis, į kurią bus atsižvelgiama tokių pažeidimų atveju, paprastai bus didelė.“

10 Minėtų gairių 25 punktas suformuluotas taip:

„Be to, nepriklausomai nuo įmonės dalyvavimo [darant] pažeidim[ą] trukmės, Komisija prie bazinio baudos dydžio pridės sumą, lygią 15 %–25 % pardavimo vertės, nustatytos kaip aprašyta pirmiau, A skirsnyje, siekdama atgrasyti įmones net nuo horizontalių kainų nustatymo, rinkos pasidalijimo ir gamybos ribojimo susitarimų. Komisija taip pat gali taikyti tokią pridėtinę sumą kitų pažeidimų atveju. Nustatydama pardavimo vertės dalį, į kurią reikia atsižvelgti konkrečiu atveju, Komisija įvertina keletą veiksnių, ypač tuos, kurie buvo minėti 22 punkte.“

11 Tų pačių gairių 29 punkte nustatyta:

„Bazinis baudos dydis gali būti sumažintas, kai Komisija nustato, jog esama lengvinančių aplinkybių, pavyzdžiui:

— kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad nutraukė pažeidimą iškart po pirmojo Komisijos įsikišimo. Ši nuostata nebus taikoma slaptiems susitarimams ar veiksmams (ypač karteliniams),

— kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad pažeidimas buvo padarytas dėl neatsargumo,

— kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad jos dalyvavimas darant pažeidimą buvo tikrai menkas, ir įrodo, kad per laikotarpį, per kurį ji buvo prisijungusi prie neteisėtų susitarimų, ji iš esmės tų susitarimų nevykdė, rinkoje veikdama pagal konkurencijos principus. Nebus laikoma lengvinančia aplinkybe tai, kad įmonė dalyvavo [darant] pažeidim[ą] trumpiau negu kitos, kadangi į šią aplinkybę atsižvelgiama nustatant bazinį baudos dydį,

— kai susijusi įmonė veiksmingai bendradarbiauja su Komisija kitose nei pranešimo apie atleidimą nuo baudų taikymo srityse ir plačiau, nei reikalauja jos teisiniai įsipareigojimai bendradarbiauti,

— kai antikonkurencinis elgesys buvo leidžiamas ar skatinamas valdžios institucijų arba teisės aktų. <…>.“

Ginčo aplinkybės ir ginčijamas sprendimas

12 Ginčo aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–29 punktuose ir jas galima apibendrinti, kaip nurodyta toliau.

13 Pagal Prancūzijos teisę įsteigtos įmonės *Roca* pagrindinė veikla buvo keramikos ir santechninės armatūros prekių platinimas Prancūzijos rinkoje. Pažeidimą sudarančių faktinių aplinkybių susiklostymo momentu ji priklausė vonios kambario įrangos sektoriuje veikiančių bendrovių grupei (toliau – *Roca* grupė), kurios patronuojančioji bendrovė buvo *Roca Sanitario SA*, valdžiusi visą jos kapitalą.

14 2004 m. liepos 15 d. *Masco Corp.* ir jos dukterinės bendrovės, tarp kurių yra *Hansgrohe AG*, gaminanti santechninės armatūros prekes, ir *Hüppe GmbH*, gaminanti dušo uždangas, informavo Komisiją, kad vonios kambario įrangos sektoriuje egzistuoja kartelis, ir paprašė jas atleisti nuo baudų pagal Komisijos pranešimą apie atleidimą nuo baudų ir baudų sumažinimą kartelių atveju (OL C 45, 2002, p. 3, toliau – 2002 m. pranešimas dėl bendradarbiavimo) arba, jei šis prašymas nebūtų patenkintas, sumažinti baudas, kurios joms gali būti skirtos.

15 2004 m. lapkričio 9 ir 10 d. Komisija atliko iš anksto nenumatytus patikrinimus įvairių bendrovių ir nacionalinių profesinių asociacijų, veikiančių vonios kambario įrangos srityje, patalpose. Laikotarpiu nuo 2005 m. lapkričio 15 d. iki 2006 m. gegužės 16 d. Komisija šioms bendrovėms ir asociacijoms, įskaitant *Roca* ir *Laufen Austria AG*, pateikė prašymus suteikti informacijos.

16 2006 m. sausio 17 d. *Roca* savo ir grupės, kuriai priklausė *Laufen Austria*, vardu, kadangi buvo perėmusi šios grupės veiklą Prancūzijoje, pateikė prašymą atleisti ją nuo baudos pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo arba, nepatenkinus šio prašymo, sumažinti galimos skirti baudos dydį.

17 2006 m. gruodžio 8 d. laišku Komisija informavo apeliantę, kad nusprendė jai sumažinti baudą su tam tikromis sąlygomis.

18 2007 m. kovo 26 d. Komisija priėmė pranešimą apie kaltinimus, apie jį buvo pranešta apeliantei. Ši buvo išklausyta per 2007 m. lapkričio 12–14 d. vykusią apklausą.

19 2010 m. birželio 23 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą; jame konstatavo vieną ir tęstinį SESV 101 straipsnio 1 dalies ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3, toliau – EEE susitarimas) 53 straipsnio pažeidimą vonios kambario įrangos sektoriuje. Pasak Komisijos, šis pažeidimas, kurį darė 17 įmonių, tęsėsi įvairias laikotarpiais nuo 1992 m. spalio 16 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d. Tai buvo visuma antikonkurencinių susitarimų arba suderintų veiksmų Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Nyderlandų ir Austrijos teritorijose.

20 Su karteliu susiję produktai yra vonios kambario įranga, priklausanti vienam iš šių trijų prekių pogrupių: santechninės armatūros prekės, dušo uždangos ir jų priedai, taip pat keramikos prekės (toliau – trys prekių pogrupiai).

21 Komisija, be kita ko, nustatė, kad egzistuoja nacionalinės profesinės asociacijos, kurių narių veikla apima visų trijų prekių pogrupius ir kurias ji pavadino „koordinavimo organizacijomis“, nacionalinės profesinės asociacijos, vienijančios narius, kurių veikla apėmė bent du iš šių trijų pogrupių, jos pavadintos „daugiaprekėmis asociacijomis“, ir specializuotos asociacijos, vienijančios narius, kurių veikla apėmė vieną iš šių trijų pogrupių. Galiausiai ji konstatavo, kad buvo centrinė įmonių grupė, kuri dalyvavo kartelyje skirtingose valstybėse narėse per koordinavimo organizacijas ir daugiaprekes asociacijas.

22 Dėl *Roca* grupės dalyvavimo darant konstatuotą pažeidimą Komisija nusprendė, kad ši žinojo apie pažeidimą, susijusį su trimis prekių pogrupiais. Vis dėlto, kiek tai susiję su kartelio geografine apimtimi, Komisija nusprendė, kad *Roca* grupė negali būti laikoma žinojusia apie visą jo apimtį, tačiau turėtų būti laikoma žinojusia apie slaptus veiksmus Prancūzijoje ir Austrijoje. Pačios apeliantės dalyvavimas apsiribojo Prancūzijos teritorija bei santechninės armatūros ir keramikos prekėmis.

23 Taigi ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje Komisija konstatavo, kad *Laufen Austria*, *Roca Sanitario* ir *Roca* pažeidė SESV 101 straipsnio 1 dalį ir 1992 m. gegužės 2 d. EEE susitarimo 53 straipsnį, nes dalyvavo tęstiniame susitarime ar vykdė suderintus veiksmus vonios kambario įrangos sektoriuje Prancūzijoje ir Austrijoje.

24 Apskaičiuodama kiekvienai įmonei skirtos baudos dydį Komisija rėmėsi 2006 m. gairėmis.

25 Visų pirma Komisija nustatė bazinį baudos dydį. Tai darydama ji pažymėjo, kad kiekvienos įmonės atveju jis grindžiamas jų pardavimais kiekvienos valstybėje narėje, padaugintais iš dalyvavimo darant pažeidimą kiekvienoje valstybėje narėje metų skaičiaus, ir dėl kiekvieno nagrinėjamo prekių pogrupio, kad taip būtų atsižvelgta į tai, jog tam tikros įmonės veiklą vykdo tik tam tikrose valstybėse narėse arba kad veikla susijusi tik su tam tikrais iš trijų prekių pogrupiais.

26 Pateikusi tokį patikslinimą Komisija nustatė 15 % pardavimų vertės dydžio koeficientą, susijusį su konstatuotu pažeidimu, kaip tai suprantama pagal 2006 m. gairių 20–23 punktus (toliau – „pažeidimo sunkumo“ koeficientas). Šiuo tikslu ji atsižvelgė į keturis nagrinėjamo pažeidimo vertinimo kriterijus, t. y. į bendrai užimamos rinkos dalis ir pažeidimo pobūdį, geografinę apimtį ir jo įgyvendinimą.

27 Be to, remdamasi 2006 m. gairių 24 punkto nuostatomis Komisija nustatė apeliantei skirtos baudos baziniam dydžiui taikytiną koeficientą už konstatuoto pažeidimo trukmę, kuris apeliantės atveju yra 1,83 (šis skaičius atitinka dalyvavimą darant pažeidimą Prancūzijos teritorijoje santechninės armatūros prekių sektoriuje nuo 2002 m. gruodžio 10 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d.) ir 0,66 (šis skaičius atitinka dalyvavimą darant pažeidimą Prancūzijos teritorijoje keramikos prekių sektoriuje nuo 2004 m. vasario 25 d. iki lapkričio 9 d.).

28 Galiausiai siekdama ginčijamam sprendimui suteikti atgrasomąjį poveikį Komisija, remdamasi 2006 m. gairių 25 punkto nuostatomis ir atsižvelgusi į visus keturis šio sprendimo 26 punkte nurodytus vertinimo kriterijus, padidino baudos bazinį dydį ir pardavimų vertei pritaikė 15 % dydžio papildomą koeficientą (toliau – „papildomo dydžio“ koeficientas).

29 *Roca* grupės atveju taip buvo gautas 3 000 000 EUR dydžio baudos bazinis dydis už slaptus veiksmus, susijusius su santechninės armatūros prekėmis Prancūzijos rinkoje ir 35 700 000 EUR dydžio baudos bazinis dydis už slaptus veiksmus, susijusius su keramikos prekėmis, iš kurių 3 700 000 EUR už veiksmus Prancūzijos rinkoje, o 32 000 000 EUR – už veiksmus Austrijos rinkoje.

30 Antra, Komisija išnagrinėjo, ar yra sunkinančių arba lengvinančių aplinkybių, kuriomis būtų galima pagrįsti baudos bazinio dydžio patikslinimą. Apeliantės atveju ji nenustatė jokios sunkinančios ar lengvinančios aplinkybės.

31 Trečia, Komisija pritaikė maksimalią 10 % apyvartos ribą pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį. *Roca* grupei nustatytos baudos dydis po šios ribos pritaikymo buvo 38 700 000 EUR.

32 Ketvirta, Komisija nusprendė, kad *Roca* grupė, kuriai priklauso apeliantė, neturi teisės pasinaudoti baudų dydžio sumažinimu pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo. Pasak jos, pirma, šios grupės pateikti įrodymai negali būti laikomi suteikiančiais reikšmingos pridėtinės vertės pagal šio pranešimo 21 punktą. Kita vertus, ši grupė neįrodė tikro noro bendradarbiauti per administracinę procedūrą.

33 Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje Komisija konstatavo, kad apeliantė pažeidė SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį, nes nuo 2002 m. gruodžio 10 d. iki 2004 m. lapkričio 9 d. dalyvavo darant tęstinį pažeidimą arba derino veiksmus vonios kambario įrangos sektoriuje Vokietijos ir Austrijos teritorijose.

34 Remiantis ginčijamo sprendimo 2 straipsnio 4 dalies b punktu, už šį pažeidimą Komisija apeliantei solidariai su *Roca Sanitario* skyrė 6 700 000 EUR baudą.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

35 2010 m. rugsėjo 9 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai *Roca* pateikė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, kiek jis su ja susijęs arba subsidiariai – dėl jai skirtos baudos sumažinimo.

36 Reikalavimams dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo iš dalies pagrįsti *Roca* pateikė penkis pagrindus. Pirmasis pagrindas buvo susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatytos 10 % ribos taikymu. Antrasis pagrindas buvo susijęs su Komisijos atliktu *Roca* padaryto pažeidimo sunkumo vertinimu. Trečiasis pagrindas – su proporcingumo principo pažeidimu pasirenkant referencinius metus baudos baziniam dydžiui nustatyti. Ketvirtasis pagrindas buvo susijęs su proporcingumo ir vienodo požiūrio principų pažeidimu, nes nebuvo atsižvelgta į esamą ekonominės krizės kontekstą kaip į lengvinančią aplinkybę. Penktasis pagrindas buvo susijęs su neatsižvelgimu į ieškovės bendradarbiavimą, pirma, taikant 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo ir, antra, kaip į lengvinančią aplinkybę.

37 Be to, *Roca* pateikė Bendrajam Teismui subsidiarų prašymą sumažinti jai skirtos baudos dydį. Grįsdama šį prašymą *Roca* rėmėsi Komisijos padaryta vertinimo klaida nagrinėjant šios įmonės jai pateiktus įrodymus. Ji taip pat rėmėsi bendradarbiavimu su Komisija ir mažesniu dalyvavimo darant pažeidimą sunkumu, palyginti su kitų dalyviu dalyvavimo sunkumu.

38 Pirma, Bendrasis Teismas atmetė apeliantės pagrindus dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo. Antra, jis iš dalies pritarė prašymui pakeisti skirtą baudą ir sumažino jos dydį 6 %, nes Komisija tinkamai neįvertino *Roca* pateiktų įrodymų pagal 2002 m. pranešimą dėl bendradarbiavimo.

Šalių reikalavimai

39 *Roca* Teisingumo Teismo prašo:

— iš dalies panaikinti skundžiamą sprendimą,

— sumažinti jai skirtos baudos dydį ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

40 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą ir

— priteisti iš *Roca* bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

41 Grįsdama apeliacinį skundą apeliantė nurodo du pagrindus. Pirmasis pagrindas susijęs su tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė vienodo požiūrio ir proporcingumo principus, neįvykdė pareigos motyvuoti ir iškraipė faktines aplinkybes, konstatuodamas, kad apeliantė žinojo, jog pažeidimas susijęs su trimis prekių pogrupiais, ir neatsižvelgdamas į tai, kad apeliantės padarytas pažeidimas apėmė tik du prekių pogrupius. Antrasis pagrindas susijęs su tuo, kad Bendrasis Teismas pažeidė sankcijos individualumo ir asmeninės atsakomybės, proporcingumo, vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus bei pareigą motyvuoti, kai atmetė prašymą sumažinti baudos bazinį dydį, pateiktą dėl mažesnio dalyvavimo darant apeliantei inkriminuojamą pažeidimą sunkumą.

Dėl pirmojo pagrindo

Šalių argumentai

42 Pirmajame pagrinde *Roca* teigia, kad Bendrasis Teismas pažeidė vienodo požiūrio ir proporcingumo principus, neįvykdė pareigos motyvuoti ir iškraipė jam pateiktas faktines aplinkybes, pirma, skundžiamo sprendimo 131 punkte klaidingai konstatuodamas, kad dėl priklausymo *Roca* grupei *Roca* žinojo, jog pažeidimas, kurį darant ji dalyvavo, susijęs su trimis prekių pogrupiais, antra, klaidingai neatsižvelgdamas ir to nenurodydamas motyvuose, į mažesnį *Roca* dalyvavimo darant pažeidimą, kuris susijęs tik su dviem prekių pogrupiais, sunkumą, palyginti su įmonių darytų pažeidimų, kurie apėmė visus tris prekių pogrupius, sunkumu, ir, trečia, dėl tos priežasties nesumažindamas jai skirtos baudos.

43 Komisija ginčija apeliantės argumentus.

Teisingumo Teismo vertinimas

44 Kiek tai susiję su kaltinimu, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes skundžiamo sprendimo 131 punkte konstatavęs, kad dėl priklausymo *Roca* grupei *Roca* žinojo apie pažeidimo materialinę apimtį, kuri buvo susijusi su trimis prekių pogrupiais, reikia priminti, kad, atsižvelgiant į išimtinį kaltinimo dėl faktinių aplinkybių ir įrodymų iškraipymo pobūdį, pagal SESV 256 straipsnį, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą ir Teisingumo Teismo procedūros reglamento 168 straipsnio 1 dalies d punktą apelianto konkrečiai reikalaujama tiksliai nurodyti duomenis, kuriuos iškraipė Bendrasis Teismas, ir įrodyti analizės klaidas, kurios, kaip jis mano, lėmė tokį iškraipymą. Toks iškraipymas turi būti aiškiai matomas iš bylos medžiagoje esančių dokumentų, nesant reikalo iš naujo vertinti faktinių aplinkybių ir įrodymų (2015 m. gegužės 7 d. Nutarties *Adler Modemärkte prieš VRDT*, C-343/14 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2015:310, 43 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

45 Vis dėlto, viena vertus, reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 131 punkte išdėstytu konstatavimu Bendrasis Teismas visiškai neiškraipė ginčijamo sprendimo, o rėmėsi jo 870 punktu.

46 Antra vertus, apeliantė neįrodė, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes ir bylos medžiagoje esančius įrodymus. Šiuo atveju apeliantė turi įrodyti, kad nežinojo apie inkriminuojamo pažeidimo materialinę apimtį. Tačiau apeliacinio skundo stadijoje ji tik pateikia tokį teiginį, tačiau be jokio įrodymo jam pagrįsti.

47 Taigi *Roca* klaidingai teigia, kad Bendrasis Teismas iškraipė faktines aplinkybes ir įrodymus nuspręsdamas, kad ji žinojo apie nagrinėjamo pažeidimo materialinę apimtį dėl to, kad priklausė *Roca* grupei.

48 Tuo remiantis taip pat darytina išvada, kad kaltinimai dėl pareigos motyvuoti ir proporcingumo bei vienodo požiūrio principo pažeidimo, kurie grindžiami klaidinga prielaida, kad Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, jog *Roca* žinojo apie nagrinėjamo pažeidimo materialinę apimtį, turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

49 Taigi pirmąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo

Šalių argumentai

50 Apeliantė kaltina Bendrąjį Teismą, kad būtent skundžiamo sprendimo 116–145 ir 247–249 punktuose šis pažeidė sankcijos individualumo ir asmeninės atsakomybės, proporcingumo, vienodo požiūrio ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus bei pareigą motyvuoti.

51 *Roca* iš esmės teigia, pirma, kad skundžiamo sprendimo 116–145 punktuose yra teisės klaida. Bendrasis Teismas iš tikrųjų neatsižvelgė į savo konstatavimo, kad dalyvavimo darant pažeidimą, kuris inkriminuojamas *Roca*, sunkumas yra mažesnis už kitų kartelio dalyvių dalyvavimo jį darant sunkumą ir, be kita ko, nepriderino „pažeidimo sunkumo“ bei „papildomo dydžio“ koeficientų, taip pat nesumažino bazinio baudos dydžio. Šiuo klausimu skundžiamame sprendime nedaroma jokio skirtumo (išskyrus, kiek tai susiję su dalyvavimo darant pažeidimą geografine apimtimi) tarp *Roca*, kuri neprisidėjo prieš šio kartelio sukūrimo ir jo išlaikymo, elgesio sunkumo ir dalyvaujančių įmonių „branduolį“ sudarančių įmonių elgesio sunkumo pagal kiekvienos iš jų elgesio pobūdį. Laikydamasis nediskriminavimo principo, Bendrasis Teismas turėjo sumažinti *Roca* skirtos baudos bazinį dydį ir jai pritaikyti mažesnius „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, nei taikomi toms įmonėms, juo labiau kad skundžiamo sprendimo 139, 247 ir 248 punktuose pripažino, kad dėl mažesnio *Roca* elgesio sunkumo tokie koeficientai turėjo būti taikomi. Tačiau Bendrasis Teismas neatsižvelgė į mažesnį *Roca* dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą, palyginti su kitų dalyvių dalyvavimo jį darant sunkumu ir nepakeitė šių koeficientų, taip pat nepritaikė lengvinančių aplinkybių.

52 Antra, nepritaikius minėtų koeficientų, į mažesnį *Roca* dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą turėjo būti atsižvelgta kaip į lengvinančią aplinkybę, kaip tai suprantama pagal 2006 m. gairių 29 punktą. Tačiau skundžiamo sprendimo 141–143 punktuose Bendrasis Teismas, remdamasis pernelyg siauru ir klaidingu šios nuostatos aiškinimu, nusprendė nemažinti baudos dėl šio aspekto.

53 Trečia, Bendrasis Teismas pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą ir neįvykdė pareigos motyvuoti, skundžiamo sprendimo 135 punkte tvirtindamas, kad Komisija neatsisakė taikyti 2006 m. gairėse numatyto baudos skaičiavimo metodo.

54 Komisija ginčija apeliantės argumentus. Beje, nors mano, kad Bendrasis Teismas pagrįstai atmetė apeliantės argumentus, susijusius su vienodo požiūrio ir proporcingumo principų pažeidimu, ji iš esmės teigia, kad Bendrojo Teismo daroma prielaida, kad apeliantei, kuri dalyvavo darant pažeidimą tik Prancūzijos rinkoje, taikomi „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientai turėjo skirtis nuo kitiems šio kartelio nariams, dalyvavusiems darant pažeidimą šešių valstybių narių teritorijoje ir kiek tai susiję su trimis prekių pogrupiais, nustatytų koeficientų, yra netiksli. Todėl Komisija ragina Teisingumo Teismą pakeisti motyvus.

Teisingumo Teismo vertinimas

55 Visų pirma reikia priminti, kad tik Bendrasis Teismas turi kompetenciją nustatyti, kaip kiekvienu konkrečiu atveju Komisija įvertino neteisėtos veiklos sunkumą. Kai nagrinėjamas apeliacinis skundas, Teisingumo Teismo vykdomos kontrolės tikslas, viena vertus, yra išnagrinėti, kiek Bendrasis Teismas

teisės aspektu teisingai atsižvelgė į visus pagrindinius veiksnius, kad įvertintų remiantis SESV 101 straipsniu ir Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsniu apibrėžto elgesio sunkumą, ir, antra vertus, patikrinti, ar Bendrasis Teismas pateikė pakankamus atsakymus į visus argumentus, kuriais grindžiamas prašymas panaikinti baudą ar sumažinti jos dydį (be kita ko, žr. 1998 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Baustahlgewebe / Komisija*, C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128 punktą; 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244 punktą ir 2013 m. gruodžio 5 d. Sprendimo *Solvay Solexis / Komisija*, C-449/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:802, 74 punktą).

56 Kadangi antrajame pagrinde *Roca* kaltina Bendrąjį Teismą, kad skundžiamo sprendimo 116–145 punktuose atlikdamas ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę ir to paties sprendimo 247–249 punktuose įgyvendindamas jam suteiktą neribotą jurisdikciją nustatant baudos dydį neatsižvelgė į tai, kad apeliantės dalyvavimas darant konstatuotą pažeidimą yra ne toks sunkus, palyginti su kartelio „branduolį“ sudariusių įmonių dalyvavimu, reikia pažymėti, kad apeliacinėje byloje priimdamas sprendimą teisės klausimais Teisingumo Teismas negali teisingumo sumetimais savo vertinimu pakeisti Bendrojo Teismo įgyvendinant savo neribotą jurisdikciją pateikto vertinimo dėl įmonėms už Sąjungos teisės pažeidimą skirtų baudų dydžio (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 245 punktas ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Gosselin Group / Komisija*, C-429/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:463, 87 punktas).

57 Beje, taip pat reikia priminti, kad nustatant baudų dydžius reikia atsižvelgti į pažeidimo trukmę ir į visus duomenis, kurie gali turėti įtakos vertinant pažeidimo sunkumą (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 240 punktas ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 98 punktas).

58 Prie duomenų, į kuriuos galima atsižvelgti vertinant pažeidimo sunkumą, priskiriamas kiekvienos įmonės elgesys, vaidmuo, kurį kiekviena iš jų vaidino kuriant kartelį, pelnas, kurį šios įmonės gavo iš šio kartelio, įmonių dydis ir atitinkamų prekių vertė, taip pat pavojus, kurį tokie pažeidimai kelia Europos Sąjungos tikslams (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 242 punktas ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 100 punktas).

59 Pirma, skundžiamo sprendimo 131 punkte Bendrasis Teismas patvirtino Komisijos nustatytų pažeidimą sudarančių elementų materialumą. Taip jis konstatavo, kad *Roca* dalyvavo darant pažeidimą ir koordinavo būsimus kainų didinimus ir kad dėl priklausymo *Roca* grupei žinojo apie pažeidimo materialinę ir geografinę apimtį. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Komisija gali, kaip nustatyta 2006 m. gairių 21–23 ir 25 punktuose, pagrįstai nuspręsti, kad 15 % dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientai yra tinkami.

60 Šiuo klausimu apeliantė kaltina bendrąjį Teismą, kad šis neatsižvelgė į tai, kad ji nepriklausė kartelio „branduoliui“ būtent dėl to, kad neprisidėjo prie jo sukūrimo ir išlaikymo.

61 Net jeigu šiomis aplinkybėmis būtų galima remtis, jomis bet kuriuo atveju negalėtų būti įrodyta, kad Bendrasis Teismas turėjo nuspręsti, jog 15 % dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientai yra netinkami arba pernelyg dideli, nes toks dydis pateisinamas tik nagrinėjamo pažeidimo pobūdžiu, t. y. kainų didinimo koordinavimo įgyvendinimu. Iš tiesų toks pažeidimas priskiriamas prie sunkiausių konkurencijos ribojimo atvejų, kaip tai suprantama pagal 2006 m. gairių 23 ir 25 punktus, o 15 % dydis atitinka mažiausią už tokius pažeidimus pagal šias gaires nustatytos sankcijų skalės dydį (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Ziegler / Komisija*, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 124 ir 125 punktus ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 125 punktą).

62 Taigi skundžiamo sprendimo 131 ir 246 punktuose Bendrasis Teismas galėjo pagrįstai nuspręsti, kad Komisija nepažeidė proporcingumo principo, nustatydama 15 % dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, nepaisant apeliantės dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą ribotos geografinės apimties.

63 Kadangi, antra, *Roca* kaltina Bendrąjį Teismą, kad šis, nors ir konstatavęs, kad jos dalyvavimas darant pažeidimą yra ne toks sunkus kaip kitų dalyvių, jos atveju patvirtino šiuos koeficientus ir taip pažeidė vienodo požiūrio principą, reikia konstatuoti, kaip iš esmės teigia Komisija, jog skundžiamo sprendimo 138 ir 139 bei 247 ir 248 punktuose išdėstytuose motyvuose, kad, pirma, šešių valstybių narių teritorijas ir tris prekių pogrupius apimantis pažeidimas turi būti laikomas sunkesniu už šiuo atveju nagrinėjamą pažeidimą, kuris padarytas tik vienos valstybės narės teritorijoje, ir, antra, darant pirmąjį pažeidimą dalyvavusioms įmonėms vien už tai turėjo būti skirta bauda, apskaičiuota didesnių, nei apeliantei taikomi, „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientų pagrindu, yra teisės klaida.

64 Dėl „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientų nustatymo pažymėtina, jog remiantis 2006 m. gairių 22 ir 25 punktais darytina išvada, kad reikia atsižvelgti į tam tikrą skaičių veiksnių, ypač į veiksnius, kurie nurodyti šių gairių 22 punkte. Nors vertinant pažeidimo sunkumą ir vėliau nustatant skirtiną baudą gali būti atsižvelgta būtent į pažeidimo geografinę apimtį, vien aplinkybė, kad pažeidimas apima didesnį geografinį plotą nei kitas pažeidimas, nebūtinai gali reikšti, kad pirmasis pažeidimas, vertinamas kaip visuma ir atsižvelgiant būtent į jo pobūdį, turi būti kvalifikuojamas kaip sunkesnis už antrąjį ir kaip dėl to pagrindžiantis didesnius „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, nei nustatytieji apskaičiuojant baudą už aptariamą antrąjį pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija*, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 178 punktą).

65 Tokiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad vienodo požiūrio principas yra bendrasis Sąjungos teisės principas, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 20 ir 21 straipsniuose. Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagal šį principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, nebent toks vertinimas būtų objektyviai pagrįstas (be kita ko, žr. 2014 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Guardian Industries ir Guardian Europe / Komisija*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51 punktą).

66 Šio principo Bendrasis Teismas privalo laikytis ne tik vykdydamas jam pavestą Komisijos sprendimų skirti baudas teisėtumo kontrolę, bet ir naudodamasis neribota jurisdikcija. Naudojimasis tokia jurisdikcija nustatant skirtų baudų dydį negali lemti įmonių, dalyvavusių SESV 101 straipsnio 1 daliai prieštaraujančiame susitarime ar atliekant šiai nuostatai prieštaraujančius suderintus veiksmus, diskriminacijos (šiuo klausimu žr. 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Komisija / Parker Hannifin Manufacturing ir Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 77 punktą).

67 Kaip galima teigti remiantis Teisingumo Teismo praktika, vertinant pažeidimo sunkumą atsižvelgti, remiantis šiuo principu, į tame pačiame kartelyje dalyvavusių įmonių skirtumus, kiek tai susiję, be kita ko, su kiekvienos jų dalyvavimo geografine apimtimi, nebūtina nustatant „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus, tačiau į tai gali būti atsižvelgta kitame baudos skaičiavimo etape, pavyzdžiui, kai tikslinamas bazinis dydis paisant lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių pagal 2006 m. gairių 28 ir 29 punktus (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Gosselin Group / Komisija*, C-429/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:463, 96–100 punktus ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 104 ir 105 punktus).

68 Kaip pažymėjo Komisija, tokių skirtumų gali išryškėti per pardavimų vertę, kuria remiamasi apskaičiuojant bazinį baudos dydį, nes ši vertė kiekvienos dalyvaujančios įmonės atveju atspindi jos dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą svarbą, kaip nurodyta 2006 m. gairių 13 punkte, kuriuo

remiantis galima apskaičiuojant baudas atskaitos tašku laikyti dydį, atspindintį pažeidimo ekonominę svarbą ir įmonės įtaką jį darant (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 76 punktą).

69 Dėl šios priežasties, kadangi neginčijama, kad apeliantei skirtos baudos bazinis dydis buvo nustatytas atsižvelgiant į jos įvykdytų dviem prekių pogrupiams, kuriuos sudaro keramikos ir santechninės armatūros prekės, priklausančių prekių pardavimo Prancūzijos teritorijoje vertę, skundžiamo sprendimo 138 ir 139 bei 247 ir 248 punktuose Bendrasis Teismas, nepažeisdamas vienodo požiūrio principo, galėjo nustatyti 15 % šios vertės dydžio „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientus.

70 Nors remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, jog skundžiamo sprendimo 138 ir 139 bei 247 ir 248 punktuose pateiktuose Bendrojo Teismo motyvuose yra teisės klaidų, reikia priminti, kad nors Bendrojo Teismo sprendimo motyvuose padarytas Sąjungos teisės pažeidimas, o rezoliucinė dalis pagrįsta kitais teisės motyvais, toks pažeidimas negali lemti šio sprendimo panaikinimo, tad reikia pakeisti motyvus (šiuo klausimu žr. 1992 m. birželio 9 d. Sprendimo *Lestelle / Komisija*, C-30/91 P, EU:C:1992:252, 28 punktą ir 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-120/06 P ir C-121/06 P, EU:C:2008:476, 187 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

71 Kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 64–69 punktuose nurodytais motyvais, kuriais reikia pakeisti Bendrojo Teismo nurodytus motyvus, taip yra ir šiuo atveju.

72 Taigi antrąjį pagrindą reikia atmesti tiek, kiek jame Bendrasis Teismas kaltinamas padaręs teisės klaidų ir, be kita ko, pažeidęs proporcingumo bei vienodo požiūrio principus, nes dėl to, jog apeliantei nepritaikė mažesnių „pažeidimo sunkumo“ ir „papildomo dydžio“ koeficientų, nei pritaikytieji įmonėms, kurių dalyvavimas darant pažeidimą buvo sunkesnis, Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime neatsižvelgė į mažesnį apeliantės dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą.

73 Dėl kaltinimo, kad Bendrasis Teismas neįvykdė pareigos motyvuoti ir pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, kai skundžiamo sprendimo 183 punkte konstatavo, kad Komisija neatsisakė taikyti 2006 m. gairėse nustatyto baudos dydžio skaičiavimo metodo, reikia pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 121 ir 122 punktuose Bendrasis Teismas bendrai apibūdino šį metodą, o to sprendimo 124–126 punktuose nurodė, kaip Komisija šį metodą taikė nagrinėjamoje byloje.

74 Taigi šiam kaltinimui negalima pritarti.

75 Galiausiai dėl kaltinimo, kad Bendrasis Teismas kaip į lengvinančią aplinkybę, kaip ji suprantama pagal 2006 m. gairių 29 punkto trečią įtrauką, neatsižvelgė į mažesnį apeliantės dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą palyginti su kitų dalyvių daryto pažeidimo sunkumu, neginčytina, kad *Roca* Bendrajame Teisme rėmėsi tik ribotu savo dalyvavimu darant konstatuotą pažeidimą.

76 Vis dėlto pagal 2006 m. gairių 29 punktą apeliantė, norėdama, kad jai skirtos baudos dydis būtų sumažintas dėl tokių lengvinančių aplinkybių, privalėjo įrodyti, kad ji realiai nevykdė susitarimų daryti pažeidimą ir rinkoje veikė pagal konkurencijos principus, tačiau, kaip skundžiamo sprendimo 143 punkte konstatavo Bendrasis Teismas, ji tokių įrodymų nepateikė.

77 Bet kuriuo atveju toks įrodymų vertinimas negali būti ginčijamas apeliacinio skundo stadijoje, nebent tie įrodymai būtų iškraipyti, tačiau šiuo atveju apie tai nebuvo kalbėta (šiuo klausimu žr. 2011 m. sausio 13 d. Sprendimo *Media-Saturn-Holding / VRDT*, C-92/10 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:15, 27 punktą; 2014 m. liepos 10 d. Sprendimo *Graikija / Komisija*, C-391/13 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2014:2061, 28 ir 29 punktus ir 2016 m. sausio 20 d. Sprendimo *Toshiba Corporation / Komisija*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, 40 punktą).

78 Tuo remiantis darytina išvada, kad kaltinimas dėl Bendrojo Teismo atlikto lengvinančių aplinkybių, kaip jos suprantamos pagal 2006 m. gairių 29 punkto trečią įtrauką, nagrinėjimo turi būti atmestas.

79 Remiantis visais išdėstytais argumentais darytina išvada, kad reikia atmesti antrąjį pagrindą, o dėl tos priežasties – ir visą apeliacinį skundą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

80 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

81 Pagal šio reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi apeliantė pralaimėjo bylą, o Komisija reikalavo priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas, ji turi padengti su šiuo apeliaciniu procesu susijusias išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš *Roca SARL* bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.